

Szkolny Program

Wychowawczo – Profilaktyczny

Zespół Szkół nr 7
w Rudzie Śląskiej

Szkolny Program
Wychowawczo – Profilaktyczny

Branżowej Szkoły I Stopnia nr 6
w Rudzie Śląskiej

Podstawy prawne:

1. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 czerwca 2020 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o systemie oświaty. (Dz. U. 2020 poz. 1327)
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2020 poz. 1386)
3. Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lipca 2020 w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministerstwa Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U 2020 poz. 1280)
4. Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2020 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach sytemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii. (Dz. U. 2020 poz. 1449)
5. Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lipca 2020 w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w prawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym. (Dz.U.2020 poz. 1309)
6. Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lipca 2020 w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministerstwa Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowego sposobu realizacji w szkołach środków towarzyszących o charakterze edukacyjnym, które służą prawidłowej realizacji programu dla szkół oraz upowszechniają wśród dzieci zdrowe nawyki żywieniowe. (Dz.U. 2020 poz. 1302)
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 czerwca 2020 r zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U 2020 poz. 1008)
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. (Dz.U. 2020 poz. 1389)

Misja Szkoły

Misją szkoły są słowa Jana Pawła II - "Trzeba umieć używać swojej wolności wybierając to, co jest dobrem prawdziwym. Nie dajcie się zniewalać! Nie dajcie się zniewolić, nie dajcie się skusić pseudowartościami, półprawdami, urokiem miraży, od których później będziecie się odwracać z rozczarowaniem, poranieni, a może nawet ze złamanym życiem".

W dążeniach kierujemy się dobrem uczniów, ich możliwościami i predyspozycjami. Traktujemy ucznia podmiotowo. Nasza szkoła jest miejscem:

- poszanowania godności i praw każdego człowieka,
- akceptacji i pomocy niepełnosprawnym,
- demokratycznego rozwiązywania problemów,
- propagowania partnerstwa i współpracy między ludźmi,
- przestrzegania norm społecznych, szacunku wobec innych oraz wzajemnej tolerancji,
- osiągania celów w przyjaznej i serdecznej atmosferze.

Wizja Szkoły

Szkoła jest przyjazna uczniom, przygotowuje do dorosłego życia w społeczeństwie i uczy radzenia sobie z zagrożeniami czyhającymi we współczesnym świecie.

Wprowadzenie

Branżowa Szkoła I Stopnia nr 6 w Rudzie Śląskiej kształci młodzież w oparciu o Orzeczenie o Potrzebie Kształcenia Specjalnego. Oferta szkoły skierowana jest do uczniów przejawiających trudności edukacyjne w typowych warunkach szkolnych ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim oraz inne niepełnosprawności. Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów i wychowanków ich rodziców /opiekunów oraz nauczycieli, wychowawców

i innych pracowników szkoły. Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny realizowany w Branżowej Szkole I Stopnia nr 6 opiera się na hierarchii wartości wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są spójne ze statutem. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca społeczności szkolnej uwzględniająca wolę rodziców oraz priorytety edukacyjne państwa. Czas pandemii COVID 19 wprowadził wszystkich w zupełnie nową rzeczywistość, w której ograniczono czasowo działalność ośrodków kultury i edukacji, w tym również szkół. Edukacja zdalna, z jaką przyszło się zmierzyć uczniom i nauczycielom była doświadczeniem nowym,

a dla wielu młodych ludzi także wyjątkowo trudnym. Brak kontaktu z rówieśnikami połączony nierzadko z wykluczeniem cyfrowym sprawiał, że młodzi ludzie mogli czuć się zdani tylko na siebie. Przedłużająca się izolacja sprzyjała rozluźnieniu więzi rówieśniczych i izolacji społecznej, co negatywnie odbijało się na samopoczuciu młodych ludzi i ich dobrostanie psychicznym. Zarówno dla uczniów jak i dla nauczycieli powrót do szkoły po

okresie edukacji zdalnej jest wyzwaniem. Wobec powyższego, w procesie oddziaływań wychowawczych położono nacisk na te obszary, które poprzez odczytywanie sygnałów płynących ze środowiska uczniowskiego, rodzicielskiego oraz nauczycielskiego uznano za najbardziej istotne i ważne z punktu widzenia zdrowia i pozytywnego poziomu funkcjonowania uczestników procesu dydaktyczno-wychowawczego. Zagrożenia związane z pandemią COVID-19, w tym obawy rodziców przed zdalnym nauczaniem oraz dezintegracją zespołu klasowego i całej społeczności szkolnej, nasiliły działania wychowawczo – wspierające szkoły. Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów z uwzględnieniem poczucia bezpieczeństwa uczniów, problemów występujących w środowisku szkolnym oraz zagadnień nauki zdalnej. W programie profilaktyczno-wychowawczym uwzględniono główne kierunki polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2021\2022: wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny, wzmocnienie edukacji patriotycznej, historycznej i ekologicznej, zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom oraz ich rodzinom w związku z pandemią covid-19.

Wychowanie to „wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmocniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży” (art. 1 pkt 3 *Ustawy Prawo oświatowe*).

Realizacja Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego zgodnie z jego założeniami ma doprowadzić do aktywnego rozwoju wszystkich sfer osobowości ucznia i umożliwić mu osiągnięcie, szeroko rozumianego sukcesu w okresie adolescencji. Zaspokajając potrzeby ucznia, nauczyciele kształtują samodzielne myślenie, budują wzajemne zaufanie, uczą otwartości na drugiego człowieka, wskazują jak radzić sobie z trudnościami, zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi, wprowadzają normy sprzyjające postawom etycznym, zdrowemu stylowi życia, wypracowują sposoby radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, dostarczają wiedzy o dobrym i zdrowym życiu, dają osobiste wsparcie.

Profilaktyka jest to proces wspomaganie człowieka w radzeniu sobie z trudnościami, zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących, zaburzających zdrowe życie.

Wyróżnia się trzy rodzaje profilaktyki:

1. Uniwersalną, polegającą na promowaniu zdrowego stylu życia i zapobieganiu zagrożeniom, w szczególności zaś na rozwijaniu umiejętności radzenia sobie z wymogami życia.
2. Selektywną, ukierunkowaną na ujawnianie osób o najwyższym ryzyku dysfunkcyjności i na pomaganie im w redukcji tego ryzyka.
3. Wskazującą, która jest prowadzona przez instytucje specjalistyczne, rozumiana jest jako interwencja, po wystąpieniu dysfunkcji, w celu przeciwdziałania pogłębianiu się procesu chorobowego.

Profilaktyka zwiększa wśród nauczycieli, rodziców i uczniów świadomość istniejących zagrożeń, umożliwia korektę niewłaściwych zachowań i procesów rozwojowych oraz wspomaga osiągnięcie dojrzałej odpowiedzialności za jakość własnego życia i funkcjonowanie społeczności, którą się współtworzy.

Profilaktyka winna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posiłkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie. Ze względu na wyzwania cywilizacyjne i na zagrożenia z tym związane, zwrócono szczególną uwagę na zagadnienia, które kształtują postawy prozdrowotne uczniów oraz ugruntowują wiedzę na temat ochrony klimatu, podkreślają korzyści ze znajomości prawa w codziennym życiu.

Model absolwenta – kryteria sukcesów wychowawczych

Model absolwenta	Odniesiony sukces, jeśli uczeń:	Uczeń rozwija się w niepożądanym kierunku jeśli:
<i>Ma rozbudzone potrzeby poznawcze, potrafi się uczyć, korzystając z nowoczesnych źródeł informacji na miarę możliwości wynikających z niepełnosprawności intelektualnej.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie konieczność uczenia się; - rozwiązuje problemy, korzystając z różnych źródeł informacji; - planuje własny rozwój, świadomy ograniczeń wynikających z niepełnosprawności intelektualnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - nie wykazuje zainteresowania nauką szkolną i najbliższym otoczeniem; - przynależy do grup nieformalnych; - ma problemy z uzyskaniem pozytywnych wyników edukacyjnych.
<i>Zna i przestrzega normy społeczno – moralne.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi w kulturalny sposób zachować się w różnych sytuacjach; - zna i przestrzega zasady prawidłowego zachowania się w szkole; - postępuje zgodnie z wartościami akceptowanymi społecznie; - potrafi przeciwstawić się niesprawiedliwości. - w sytuacjach trudnych podejmuje próby kontroli emocji. 	<ul style="list-style-type: none"> - zachowuje się niezgodnie z regulaminem szkoły; - nie wykazuje poczucia winy i uchyla się od odpowiedzialności za własne czyny; - dyskryminuje innych z powodu różnic przekonań, obyczajów, wyglądu, pozycji społecznej i osiągniętych wyników w nauce; - zachowuje się agresywnie i arogancko oraz dopuszcza się aktów wandalizmu.
<i>Jest świadomy swoich praw i potrafi z nich korzystać</i>	<ul style="list-style-type: none"> - zna swoje prawa wynikające z uregulowań prawnych oraz regulaminów szkolnych; - wie jak funkcjonują władze państwowej i samorządowej; 	<ul style="list-style-type: none"> - nie korzysta ze swoich praw; - nie korzysta z form pomocy proponowanych przez szkołę
<i>Jest świadomy swoich</i>	<ul style="list-style-type: none"> - zna zasady oceniania i 	<ul style="list-style-type: none"> - nie przestrzega

<i>obowiązków i wywiązuje się z nich</i>	klasyfikowania; Statut Szkoły, Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny - wywiązuje się z podjętych zobowiązań	regulaminów szkolnych i obowiązującego prawa;
<i>Posiada umiejętność efektywnego komunikowania się i współpracy oraz kontrolowania własnych emocji.</i>	- potrafi skutecznie porozumiewać się (werbalnie lub niewerbalnie) i prezentować własny punkt widzenia. - ma poczucie przynależności do grupy klasowej, umie przedstawiać własne potrzeby w sposób asertywny; - zna i stosuje konstruktywne metody rozwiązywania konfliktów; - poprawnie posługuje się językiem ojczystym.	- nie zna lub nie chce przestrzegać zasad kulturalnego zachowania; - w stosunkach z innymi przejawia zachowania agresywne; - nie wykazuje zainteresowania życiem klasy i szkoły.
<i>Jest świadomy dziedzictwa kulturowego, regionu, kraju, Europy i świata.</i>	- ma poczucie przynależności regionalnej i kulturowej; - potrafi godnie zachować się w miejscach pamięci narodowej; - szanuje tradycje i symbole narodowe; - zna historie i tradycje swojego regionu i kraju.	- nie wykazuje zainteresowań związanych z historią i kulturą regionu i kraju; - nie uczestniczy w imprezach o charakterze patriotycznym; - nie sznuje symboli narodowych.
<i>Dbą o swoje zdrowie i sprawność fizyczną.</i>	- zna i stosuje zasady zdrowego stylu życia; - umie racjonalnie wykorzystać wolny czas.	- nie uczestniczy w zajęciach sportowych; - preferuje bierny styl życia; - nie dba o higienę i własne zdrowie (używków) .
<i>Jest świadomy własnego potencjału i wyboru dalszej drogi życiowej.</i>	- zna swoje mocne i słabe strony; - stawia sobie i osiąga cele akceptowane społecznie; - czynnie uczestniczy w zajęciach pozalekcyjnych i rozwija swoje zainteresowania;	- podlega niekorzystnym wpływom otoczenia; - w sytuacjach trudnych wykazuje tendencję do zachowań agresywnych lub biernych; - nie wykazuje zainteresowań odnośnie własnego rozwoju i

	- radzi sobie w sposób konstruktywny ze stresem i presją otoczenia; - świadomie wybiera drogę dalszego kształcenia i rozwoju osobistego.	przyszłości zawodowej.
<i>Umie zadbać o bezpieczeństwo w sytuacjach ryzykownych.</i>	- zna i stosuje przepisy BHP; - zna zasady zachowań w sytuacjach zagrażających swojemu życiu i zdrowiu oraz życiu i zdrowiu innych; - konstruktywnie radzi sobie z ograniczenia wynikającymi z pandemii Covid-19 - trafnie ocenia ryzyko związane z podejmowanym działaniem.	- brak wiedzy o ludziach i miejscach oferujących pomoc; - nie udziela pomocy innym w sytuacjach kryzysowych; - nie korzysta z form pomocy oferowanych przez szkołę

Diagnoza jakości funkcjonowania uczniów z uwzględnieniem czynników chroniących i czynników ryzyka.

Diagnoza jakości funkcjonowania uczniów została przeprowadzona we wrześniu 2021 roku przez zespół wychowawczy z wykorzystaniem następujących narzędzi: ankieta skierowana do rodziców/ opiekunów uczniów oraz analizy dokumentacji szkolnej, w tym orzeczeń wydanych przez Poradnie Psychologiczno- Pedagogiczne, rozmowy indywidualne z uczniami, nauczycielami oraz pracownikami szkoły, wnioski po spotkaniach z rodzicami / opiekunami uczniów. Oprócz wymienionych źródeł zespół przed przygotowaniem programu wziął pod uwagę obowiązujące akty prawne, dotychczasowe doświadczenia szkoły, propozycje działań wychowawczych przekazanych przez Radę Rodziców, sylwetkę absolwenta szkoły, przewidywane zmiany w szkole, środowisku i kraju (w tym zmiany trybu nauki w związku z panującą epidemią COVID-19), które mogą mieć wpływ na proces wychowania.

Na podstawie analizy uzyskanych informacji z diagnozy wskazuje się na potrzebę zintensyfikowania działań podejmowanych przez wychowawców i pozostałych nauczycieli w celu rozpoznania potrzeb uczniów w zakresie budowania właściwych relacji społecznych w klasie oraz zintegrowanie działań profilaktycznych wynikających z programu profilaktyczno-wychowawczego z działaniami przeciwdziałającymi COVID-19 i promującymi zdrowie oraz zdrowy sposób codziennego funkcjonowania.

Na podstawie wykonanej diagnozy wskazano następujące czynniki chroniące:

- umiejętności związane z przystosowaniem się do trudnych warunków,
- motywacja do uzyskania wykształcenia,
- posiadanie aspiracji, celów życiowych i planów na przyszłość,

- umiejętności społeczne związane z przemieszczaniem się na dalsze odległości za pomocą transportu publicznego,
- zdolności adaptacyjne,
- mechanizmy redukcji wpływu negatywnych emocji na funkcjonowanie społeczne,
- okazywanie wsparcia i zainteresowania ze strony rodziców, czuwanie nad bezpieczeństwem dzieci ze strony rodziców oraz monitorowanie ich czasu wolnego,
- obecność dorosłych, pozytywnych autorytetów w otoczeniu młodych ludzi,
- bezpieczna szkoła, zapewniająca bezpośredni kontakt i bezpieczne relacje z wszystkimi pracownikami szkoły, stały monitoring wszelakich zagrożeń, wynikających z codziennego życia.

Szkoła umożliwia współpracę i współdziałanie rodzicom uczniów, tworzy warunki sprzyjające osiąganiu sukcesów w nauce oraz nagradzaniu tychże sukcesów i osiągnięć. Szkoła zapewnia także wysoki poziom bezpieczeństwa także poprzez zasady i normy szkolne oraz konsekwentne ich przestrzeganie, zapobieganie agresji rówieśniczej, dyskryminacji, nietolerancji, budowanie wzajemnego zaufania oraz zaangażowania nauczycieli w rozwiązywanie konfliktów między uczniami.

Do zdiagnozowanych **czynników ryzyka** młodzieży szkolnej zaliczono:

- czynniki ryzyka związane z funkcjonowaniem ucznia w szkole – niepowodzenia szkolne, których podłożem mogą być obniżone potencjały intelektualne, negatywny wpływ grupy rówieśniczej,
- indywidualne – związane z obniżonym potencjałem intelektualnym uczniów, w tym współwystępowanie całościowych zaburzeń rozwojowych oraz innych zdiagnozowanych chorób, wczesna inicjacja w sięganiu po substancje psychoaktywne, słabo wykształcona umiejętność kontrolowania własnych emocji oraz coraz częściej rozpoznawane uzależnienia behawioralne (nadmierne korzystanie z TIK), podejmowanie zachowań ryzykownych, w tym inicjacji seksualnej oraz związanym z nią problemem wczesnego rodzicielstwa,
- rodzinne czynniki ryzyka – negatywne wzorce rodzicielskie, uzależnienia rodziców, zagrożenia związane z wykluczeniem społecznym rodziny, niski status materialny wielu rodzin,
- czynniki ryzyka wynikające ze wpływu środowiska lokalnego – dostępność do środków psychoaktywnych, zagrożenie przestępczością, strukturalne bezrobocie, ubóstwo.

Wychowanie rozumiane jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej.

Wspieranie w rozwoju w **sferze fizycznej** będzie dokonywało się poprzez:

Promowanie aktywności fizycznej, aktywnego spędzenia czasu wolnego, uwrażliwianie uczniów na konieczność dbania o stan zdrowia, rozwijanie nawyków higienicznych (higiena fizyczna i psychiczna), akcje profilaktyczne przeciwdziałające problemom uzależnienia.

Sfera emocjonalna wspierana będzie poprzez udzielanie pomocy psychologicznej uczniom, działania wzmacniające poczucie bezpieczeństwa, wspieranie nabywania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, ryzykownych i konfliktowych, kształtowanie zachowań asertywnych i empatycznych.

Sfera intelektualna będzie wspierana poprzez działania wzmacniające motywację do podejmowania aktywności poznawczej, akcje, wycieczki przedmiotowe. Rozwój samopoznania, identyfikacja zasobów własnych uczniów, kształtowanie przekonań o sensowności podejmowania nauki i zdobycia kwalifikacji zawodowych, przygotowanie do podejmowania optymalnych decyzji życiowych.

Wspieranie uczniów obszarze **sfery duchowej** będzie odbywało się poprzez kształtowanie szacunku do autorytetów, rozwijanie postaw tolerancji dla innych przekonań i postaw, kształtowanie postaw patriotycznych, miłości do ojczyzny, kultywowania tradycji, poszanowania historii i kultury regionu, propagowanie systemu wartości zgodnemu z obowiązującymi normami prawnymi.

Wspieranie **sfery społecznej** będzie się odbywało poprzez przygotowanie do podejmowania i pełnienia ról społecznych i obywatelskich, dążenie do uzyskania wysokiego poziomu kultury osobistej, rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska, współpraca z instytucjami i partnerami społecznymi.

Wyżej wymienione działania będą wzmacniane i uzupełniane poprzez aktywność środowiska szkolnego w obszarze profilaktyki uczniów. Aktywność ta będzie ukierunkowana na osiągnięcie pełnej dojrzałości w **sferze fizycznej, psychicznej, społecznej i aksjologicznej.**

Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny

Szkoły Przystosabiającej do Pracy
w Rudzie Śląskiej

Podstawy prawne:

1. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 czerwca 2020 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o systemie oświaty. (Dz. U. 2020 poz. 1327)
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2020 poz. 1386)
3. Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lipca 2020 w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministerstwa Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U 2020 poz. 1280)
4. Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2020 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach sytemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii. (Dz. U. 2020 poz. 1449)
5. Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lipca 2020 w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym. (Dz.U.2020 poz. 1309)
6. Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lipca 2020 w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministerstwa Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowego sposobu realizacji w szkołach środków towarzyszących o charakterze edukacyjnym, które służą prawidłowej realizacji programu dla szkół oraz upowszechniają wśród dzieci zdrowe nawyki żywieniowe. (Dz.U. 2020 poz. 1302)
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 czerwca 2020 r zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U 2020 poz. 1008)
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. (Dz.U. 2020 poz. 1389)

Misja Szkoły

Misją szkoły są słowa Jana Pawła II - "Trzeba umieć używać swojej wolności wybierając to, co jest dobrem prawdziwym. Nie dajcie się zniewalać! Nie dajcie się zniewolić, nie dajcie się skusić pseudowartościami, półprawdami, urokiem miraży, od których później będziecie się odwracać z rozczarowaniem, poranieni, a może nawet ze złamanym życiem".

W dążeniach kierujemy się dobrem uczniów, ich możliwościami i predyspozycjami. Traktujemy ucznia podmiotowo. Nasza szkoła jest miejscem:

- poszanowania godności i praw każdego człowieka,
- akceptacji i pomocy niepełnosprawnym,
- demokratycznego rozwiązywania problemów,
- propagowania partnerstwa i współpracy między ludźmi,
- przestrzegania norm społecznych, szacunku wobec innych oraz wzajemnej tolerancji,
- osiągnięcia celów w przyjaznej i serdecznej atmosferze.

Wizja Szkoły

Szkoła jest przyjazna uczniom, przygotowuje do dorosłego życia w społeczeństwie i uczy radzenia sobie z zagrożeniami czyhającymi we współczesnym świecie.

Wprowadzenie

Szkoła Przesposobienia do Pracy w Rudzie Śląskiej kształci młodzież w oparciu o Orzeczenie o Potrzebie Kształcenia Specjalnego. Oferta szkoły skierowana jest do uczniów przejawiających trudności edukacyjne w typowych warunkach szkolnych ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz inne niepełnosprawności sprzężone. Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów i wychowanków ich rodziców /opiekunów oraz nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły. Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny realizowany w Szkole Przesposabiającej do Pracy opiera się na hierarchii wartości wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są spójne ze statutem. Istotą działań wychowawczych

i profilaktycznych szkoły jest współpraca społeczności szkolnej uwzględniająca wolę rodziców oraz priorytety edukacyjne państwa. Czas pandemii COVID 19 wprowadził wszystkich w zupełnie nową rzeczywistość, w której ograniczono czasowo działalność ośrodków kultury i edukacji, w tym również szkół. Edukacja zdalna, z jaką przyszło się zmierzyć uczniom i nauczycielom była doświadczeniem nowym, a dla wielu młodych ludzi także wyjątkowo trudnym. Brak kontaktu z rówieśnikami połączony nierzadko z wykluczeniem cyfrowym sprawiał, że młodzi ludzie mogli czuć się zdani tylko na siebie. Przedłużająca się izolacja sprzyjała rozluźnieniu więzi rówieśniczych i izolacji społecznej, co negatywnie odbijało się na samopoczuciu młodych ludzi i ich dobrostanie psychicznym. Zarówno dla uczniów jak i dla nauczycieli powrót do szkoły po okresie edukacji zdalnej jest wyzwaniem. Wobec powyższego, w procesie oddziaływań wychowawczych położono nacisk na te obszary, które poprzez odczytywanie sygnałów płynących ze środowiska uczniowskiego, rodzicielskiego oraz nauczycielskiego uznano za najbardziej istotne i ważne z punktu widzenia zdrowia i pozytywnego poziomu funkcjonowania uczestników procesu dydaktyczno-wychowawczego. Zagrożenia związane z pandemią COVID-19, w tym obawy rodziców przed zdalnym nauczaniem oraz dezintegracją zespołu klasowego i całej społeczności szkolnej, nasiliły działania wychowawczo – wspierające szkoły. Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym

potrzeb rozwojowych uczniów z uwzględnieniem poczucia bezpieczeństwa uczniów, problemów występujących w środowisku szkolnym oraz zagadnień nauki zdalnej. W programie profilaktyczno-wychowawczym uwzględniono główne kierunki polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2021\2022: wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny, wzmocnienie edukacji patriotycznej, historycznej i ekologicznej, zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom oraz ich rodzinom w związku z pandemią covid-19.

Wychowanie to „wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży” (art. 1 pkt 3 *Ustawy Prawo oświatowe*).

Realizacja Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego zgodnie z jego założeniami ma doprowadzić do aktywnego rozwoju wszystkich sfer osobowości ucznia i umożliwić mu osiągnięcie, szeroko rozumianego sukcesu w okresie adolescencji. Zaspokajając potrzeby ucznia, nauczyciele kształtują samodzielne myślenie, budują wzajemne zaufanie, uczą otwartości na drugiego człowieka, wskazują jak radzić sobie z trudnościami, zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi, wprowadzają normy sprzyjające postawom etycznym, zdrowemu stylowi życia, wypracowują sposoby radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, dostarczają wiedzy o dobrym i zdrowym życiu, dają osobiste wsparcie.

Profilaktyka jest to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami, zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących, zaburzających zdrowe życie.

Wyróżnia się trzy rodzaje profilaktyki:

4. Uniwersalną, polegającą na promowaniu zdrowego stylu życia i zapobieganiu zagrożeniom, w szczególności zaś na rozwijaniu umiejętności radzenia sobie z wymogami życia.
5. Selektywną, ukierunkowaną na ujawnianie osób o najwyższym ryzyku dysfunkcyjności i na pomaganie im w redukcji tego ryzyka.
6. Wskazującą, która jest prowadzona przez instytucje specjalistyczne, rozumiana jest jako interwencja, po wystąpieniu dysfunkcji, w celu przeciwdziałania pogłębianiu się procesu chorobowego.

Profilaktyka zwiększa wśród nauczycieli, rodziców i uczniów świadomość istniejących zagrożeń, umożliwia korektę niewłaściwych zachowań i procesów rozwojowych oraz wspomaga osiągnięcie dojrzałej odpowiedzialności za jakość własnego życia i funkcjonowanie społeczności, którą się współtworzy.

Profilaktyka winna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posiłkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie. Ze względu na wyzwania cywilizacyjne i na zagrożenia z tym związane, zwrócono szczególną uwagę na zagadnienia, które kształtują postawy prozdrowotne uczniów oraz ugruntowują wiedzę na temat ochrony klimatu, podkreślają korzyści ze znajomości prawa w codziennym życiu.

Model absolwenta – kryteria sukcesów wychowawczych

Model absolwenta	Odniesiony sukces, jeśli uczeń:	Uczeń rozwija się w niepożądanym kierunku jeśli:
<i>Ma rozbudzone potrzeby poznawcze, potrafi się uczyć, korzystając z nowoczesnych źródeł informacji na miarę możliwości wynikających z niepełnosprawności intelektualnej.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie konieczność uczenia się; - rozwiązuje problemy, korzystając z różnych źródeł informacji; - planuje własny rozwój, świadomy ograniczeń wynikających z niepełnosprawności intelektualnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - nie wykazuje zainteresowania nauką szkolną i najbliższym otoczeniem; - przynależy do grup nieformalnych; - ma problemy z uzyskaniem pozytywnych wyników edukacyjnych.
<i>Zna i przestrzega normy społeczno – moralne.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi w kulturalny sposób zachować się w różnych sytuacjach; - zna i przestrzega zasady prawidłowego zachowania się w szkole; -postępuje zgodnie z wartościami akceptowanymi społecznie; - potrafi przeciwstawić się niesprawiedliwości. - w sytuacjach trudnych podejmuje próby kontroli emocji. 	<ul style="list-style-type: none"> - zachowuje się niezgodnie z regulaminem szkoły; -nie wykazuje poczucia winy i uchyla się od odpowiedzialności za własne czyny; - dyskryminuje innych z powodu różnic przekonań, obyczajów, wyglądu, pozycji społecznej i osiągniętych wyników w nauce; - zachowuje się agresywnie i arogancko oraz dopuszcza się aktów wandalizmu.
<i>Jest świadomy swoich praw i potrafi z nich korzystać</i>	<ul style="list-style-type: none"> - zna swoje prawa wynikające z uregulowań prawnych oraz regulaminów szkolnych; - wie jak funkcjonują władze państwowej i samorządowej; 	<ul style="list-style-type: none"> - nie korzysta ze swoich praw; - nie korzysta z form pomocy proponowanych przez szkołę
<i>Jest świadomy swoich obowiązków i wywiązuje się z nich</i>	<ul style="list-style-type: none"> - zna zasady oceniania i klasyfikowania; Statut Szkoły, Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny - wywiązuje się z podjętych zobowiązań 	<ul style="list-style-type: none"> - nie przestrzega regulaminów szkolnych i obowiązującego prawa;
<i>Posiada umiejętność efektywnego</i>	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi skutecznie porozumiewać się (werbalnie 	<ul style="list-style-type: none"> - nie zna lub nie chce przestrzegać zasad

<p><i>komunikowania się i współpracy oraz kontrolowania własnych emocji.</i></p>	<p>lub niewerbalnie) i prezentować własny punkt widzenia. - ma poczucie przynależności do grupy klasowej, Umie przedstawiać własne potrzeby w sposób asertywny; - zna i stosuje konstruktywne metody rozwiązywania konfliktów; - poprawnie posługuje się językiem ojczystym.</p>	<p>kulturalnego zachowania; - w stosunkach z innymi przejawia zachowania agresywne; - nie wykazuje zainteresowania życiem klasy i szkoły.</p>
<p><i>Jest świadomy dziedzictwa kulturowego, regionu, kraju, Europy i świata.</i></p>	<p>- ma poczucie przynależności regionalnej i kulturowej; - potrafi godnie zachować się w miejscach pamięci narodowej; - szanuje tradycje i symbole narodowe; - zna historie i tradycje swojego regionu i kraju.</p>	<p>- nie wykazuje zainteresowań związanych z historią i kulturą regionu i kraju; - nie uczestniczy w imprezach o charakterze patriotycznym; - nie sznuje symboli narodowych.</p>
<p><i>Dbą o swoje zdrowie i sprawność fizyczną.</i></p>	<p>- zna i stosuje zasady zdrowego stylu życia; - umie racjonalnie wykorzystać wolny czas.</p>	<p>- nie uczestniczy w zajęciach sportowych; - preferuje bierny styl życia; - nie dba o higienę i własne zdrowie (używkii) .</p>
<p><i>Jest świadomy własnego potencjału i wyboru dalszej drogi życiowej.</i></p>	<p>- zna swoje mocne i słabe strony; - stawia sobie i osiąga cele akceptowane społecznie; - czynnie uczestniczy w zajęciach pozalekcyjnych i rozwija swoje zainteresowania; - radzi sobie w sposób konstruktywny ze stresem i presją otoczenia; - świadomie wybiera drogę dalszego kształcenia i rozwoju osobistego.</p>	<p>- podlega niekorzystnym wpływom otoczenia; - w sytuacjach trudnych wykazuje tendencję do zachowań agresywnych lub biernych; - nie wykazuje zainteresowań odnośnie własnego rozwoju i przyszłości zawodowej.</p>
<p><i>Umie zadbać o bezpieczeństwo w sytuacjach</i></p>	<p>- zna i stosuje przepisy BHP; - zna zasady zachowań w</p>	<p>- brak wiedzy o ludziach i miejscach oferujących</p>

<i>ryzykownych.</i>	<p>sytuacjach zagrażających swojemu życiu i zdrowiu oraz życiu i zdrowiu innych;</p> <p>- konstruktywnie radzi sobie z ograniczenia wynikającymi z pandemii Covid-19;</p> <p>- trafnie ocenia ryzyko związane z podejmowanym działaniem.</p>	<p>pomoc;</p> <p>- nie udziela pomocy innym w sytuacjach kryzysowych;</p> <p>- nie korzysta z form pomocy oferowanych przez szkołę</p>
---------------------	--	--

Diagnoza jakości funkcjonowania uczniów z uwzględnieniem czynników chroniących i czynników ryzyka.

Diagnoza jakości funkcjonowania uczniów została przeprowadzona we wrześniu 2021 roku przez zespół wychowawczy z wykorzystaniem następujących narzędzi: analiza dokumentacji szkolnej, w tym orzeczeń wydanych przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, rozmowy indywidualne z uczniami, nauczycielami oraz pracownikami szkoły, wnioski po spotkaniach z rodzicami / opiekunami uczniów. Oprócz wymienionych źródeł zespół przed przygotowaniem programu wziął pod uwagę obowiązujące akty prawne, dotychczasowe doświadczenia szkoły, propozycje działań wychowawczych przekazanych przez Radę Rodziców, sylwetkę absolwenta szkoły, przewidywane zmiany w szkole, środowisku i kraju (w tym zmiany trybu nauki w związku z panującą epidemią COVID-19), które mogą mieć wpływ na proces wychowania.

Na podstawie analizy uzyskanych informacji z diagnozy wskazuje się na potrzebę zintensyfikowania działań podejmowanych przez wychowawców i pozostałych nauczycieli w celu rozpoznania potrzeb uczniów w zakresie budowania właściwych relacji społecznych w klasie oraz zintegrowanie działań profilaktycznych wynikających z programu profilaktyczno-wychowawczego z działaniami przeciwdziałającymi COVID-19 i promującymi zdrowie oraz zdrowy sposób codziennego funkcjonowania. Na podstawie wykonanej diagnozy wskazano następujące czynniki chroniące:

- umiejętności związane z przystosowaniem się do trudnych warunków,
- motywacja do uzyskania wykształcenia,
- posiadanie aspiracji, celów życiowych i planów na przyszłość,
- umiejętności społeczne związane z przemieszczaniem się na dalsze odległości za pomocą transportu publicznego,
- zdolności adaptacyjne,
- mechanizmy redukcji wpływu negatywnych emocji na funkcjonowanie społeczne,
- okazywanie wsparcia i zainteresowania ze strony rodziców, czuwanie nad bezpieczeństwem dzieci ze strony rodziców oraz monitorowanie ich czasu wolnego,
- obecność dorosłych, pozytywnych autorytetów w otoczeniu młodych ludzi

- bezpieczna szkoła, zapewniająca bezpośredni kontakt i bezpieczne relacje z wszystkimi pracownikami szkoły, stały monitoring wszelakich zagrożeń, wynikających z codziennego życia.

Szkoła umożliwia współpracę i współdziałanie rodzicom uczniów, tworzy warunki sprzyjające osiąganiu sukcesów w nauce oraz nagradzaniu tychże sukcesów i osiągnięć. Szkoła zapewnia także wysoki poziom bezpieczeństwa także poprzez zasady i normy szkolne oraz konsekwentne ich przestrzeganie, zapobieganie agresji rówieśniczej, dyskryminacji, nietolerancji, budowanie wzajemnego zaufania oraz zaangażowania nauczycieli w rozwiązywanie konfliktów między uczniami.

Można wskazać szereg czynników ryzyka charakterystycznych dla młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną. Do zdiagnozowanych **czynników ryzyka** młodzieży szkolnej zaliczono:

- czynniki ryzyka związane z funkcjonowaniem ucznia w szkole – niepowodzenia szkolne, których podłożem mogą być obniżone potencjały intelektualne, negatywny wpływ grupy rówieśniczej,
- indywidualne – związane z obniżonym potencjałem intelektualnym uczniów, w tym współwystępowanie całościowych zaburzeń rozwojowych oraz innych zdiagnozowanych chorób, słabo wykształcona umiejętność kontrolowania własnych emocji oraz coraz częściej rozpoznawane uzależnienia behawioralne (nadmierne korzystanie z TIK), podejmowanie zachowań ryzykownych, zaniedbywanie nawyków higienicznych, stygmatyzacja fizyczna (wpływ na samoocenę), rozhamowanie impulsów w sferze seksualnej,
- rodzinne czynniki ryzyka – negatywne wzorce rodzicielskie, uzależnienia rodziców, zagrożenia związane z wykluczeniem społecznym rodziny, niski status materialny wielu rodzin,
- czynniki ryzyka wynikające ze wpływu środowiska lokalnego – dostępność do środków psychoaktywnych, zagrożenie przestępczością, strukturalne bezrobocie, ubóstwo.

Wychowanie rozumiane jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej.

Wspieranie w rozwoju w **sferze fizycznej** będzie dokonywało się poprzez:

Promowanie aktywności fizycznej, aktywnego spędzenia czasu wolnego, uwrażliwianie uczniów na konieczność dbania o stan zdrowia, rozwijanie nawyków higienicznych (higiena fizyczna i psychiczna), akcje profilaktyczne przeciwdziałające problemom uzależnienia.

Sfera emocjonalna wspierana będzie poprzez udzielanie pomocy psychologicznej uczniom, działania wzmacniające poczucie bezpieczeństwa, wspieranie nabywania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, ryzykownych i konfliktowych, kształtowanie zachowań asertywnych i empatycznych.

Sfera intelektualna będzie wspierana poprzez działania wzmacniające motywację do podejmowania aktywności poznawczej, akcje, wycieczki przedmiotowe. Rozwój samopoznania, identyfikacja zasobów własnych uczniów, kształtowanie przekonañ

o sensowności podejmowania nauki i zdobycia kwalifikacji zawodowych, przygotowanie do podejmowania optymalnych decyzji życiowych.

Wspieranie uczniów obszarze **sfery duchowej** będzie odbywało się poprzez kształtowanie szacunku do autorytetów, rozwijanie postaw tolerancji dla innych przekonań i postaw, kształtowanie postaw patriotycznych, miłości do ojczyzny, kultywowania tradycji, poszanowania historii i kultury regionu, propagowanie systemu wartości zgodnemu z obowiązującymi normami prawnymi.

Wspieranie **sfery społecznej** będzie się odbywało poprzez przygotowanie do podejmowania i pełnienia ról społecznych i obywatelskich, dążenie do uzyskania wysokiego poziomu kultury osobistej, rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska, współpraca z instytucjami i partnerami społecznymi.

Wyżej wymienione działania będą wzmacniane i uzupełniane poprzez aktywność środowiska szkolnego w obszarze profilaktyki uczniów. Aktywność ta będzie ukierunkowana na osiągnięcie pełnej dojrzałości w **sferze fizycznej, psychicznej, społecznej i aksjologicznej.**